

**SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO
- PROFILAKTYCZNY
ROK SZKOLNY 2023/2024**

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów szkoły. Diagnoza potrzeb i problemów II Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego została przeprowadzona o:

- arkusz diagnostyczny szkolnych czynników ryzyka i czynników chroniących, który jest narzędziem wskazującym obszary istotne z punktu widzenia działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- analizę dziennika elektronicznego (analiza ocen uczniów, zachowania i frekwencji),
- analizę dokumentacji pedagoga szkolnego,
- obserwację zachowań uczniów,
- rozmowy z wychowawcami klas,
- rozmowy z nauczycielami,
- ankietę przeprowadzoną wśród uczniów, dotyczącą problemów wychowawczych,
- ankietę przeprowadzoną wśród wychowawców klas dotyczącą sytuacji wychowawczej w klasie,
- informacji od pedagogów szkół podstawowych.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483).

Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 poz. 1148, 1078, 1287, 1680 i 1681).

Karta Nauczyciela.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Z 2012r. poz. 124)

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.). Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 2016, poz. 1331, tom 1)

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Z 2003 r. Nr 24, poz. 198).

Ustawa z dnia 4 sierpnia 2015r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r. Poz. 1286).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017, poz. 1578)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. 2017 poz. 1591)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży. (Dz. U. 2017 poz. 1616)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 5, poz. 46).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 356 z 2018 r. poz. 1679 oraz z 2021 r. poz. 1533).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

W przypadku nawrotu pandemii zostaną wprowadzone obowiązujące przepisy.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2022 w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023, 2023/2024.

II. WSTĘP.

Szkolny Program Wychowawczo–Profilaktyczny w II Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Bytomiu jest programem określającym podejmowane działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne oraz profilaktyczne skierowane do uczniów tejże szkoły.

Pierwszym obszarem działań szkoły jest działalność wychowawcza rozumiana jako podejmowane działania z zakresu promocji zdrowia, polegające na wspomaganie ucznia w sferze fizycznej, intrapersonalnej (psychicznej), interpersonalnej (społecznej) oraz sferze wartości i wrażliwości (aksjologicznej). Obszar ten obejmuje wszelkie działania sprzyjające uzyskaniu przez uczniów wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego trybu życia, rozumianego jako stan równowagi oraz harmonii psychicznej i fizycznej. Celem podejmowanych działań jest rozwijanie u uczniów asertywnych postaw w życiu społecznym oraz kierowanie się wartościami podkreślającymi znaczenie zdrowia i sensu istnienia.

Drugim obszarem podejmowanych działań jest profilaktyka rozumiana jako proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc potrzebną uczniowi do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia. Celem podejmowanych działań jest towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom, a także umożliwienie mu osiągnięcia satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego życia.

Program profilaktyki w II Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Bytomiu jest wynikiem doświadczeń pedagogicznych pracy zespołu wychowawczego szkoły, wyciągniętych z nich wniosków, w których uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły oraz przemian społeczno – ekonomicznych miasta na przestrzeni ostatnich lat.

Działalność profilaktyczna organizowana na terenie szkoły obejmuje:

- profilaktykę uniwersalną polegającą na wspieraniu wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz promocji działań których celem jest redukcja skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych,
- profilaktykę selektywną polegającą na wspieraniu uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową bądź uwarunkowania biologiczne są bardziej narażeni na podejmowanie zachowań ryzykownych,
- profilaktykę wskazującą, której zadaniem jest wspieranie uczniów u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia wymagające leczenia.

Trzecim obszarem jest działalność edukacyjna, polegająca na stałym poszerzaniu, ugruntowywaniu wiedzy, umiejętności uczniów, rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia, zdrowego stylu życia. Działania z tego obszaru są realizowane w ramach działań profilaktycznych, ujętych w niniejszym programie.

Ostatnim, **czwartym obszarem** jest działalność informacyjna polegająca na dostarczaniu rodzicom lub opiekunom, nauczycielom i wychowawcom informacji o ofercie specjalistycznej, metodach pracy, procedurach udzielania pomocy, metodach współpracy z Policją i innymi instytucjami działającymi w obszarze prewencji i profilaktyki. Podobnie jak w wypadku działalności edukacyjnej, działania te ujęte są w ramach działań profilaktycznych.

Program wychowawczo-profilaktyczny jest spójny z:

- przedmiotami nauczania,
- godzinami do dyspozycji wychowawcy,
- zajęciami pozalekcyjnymi.

Realizacja programu po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i uchwałę Radę Rodziców spoczywa na wszystkich nauczycielach, pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy ze specjalistami z Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej, innych instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny.

Profilaktyka w II Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Bytomiu ma charakter:

- działań zintegrowanych ze szkolnym zestawem programów nauczania,
- samodzielnych programów profilaktycznych skoncentrowanych wokół specyficznych celów i zadań, niezależnie od realizowanych programów nauczania,
- działań incydentalnych, które są formą odpowiedzi na konkretne zdarzenia zaistniałe w szkole lub środowisku.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły jest skonstruowany zgodnie z kryteriami oceny zachowania zamieszczonymi w Statucie Szkoły, który stanowi jego nieodłączne uzupełnienie.

Przy realizacji niniejszego dokumentu szkoła współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bytomiu, Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu, Stacją Sanitarna-Epidemiologiczną w Bytomiu, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Bytomiu, Wydziałem Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

III. CELE I ZADANIA SZKOŁY W OBSZARZE WYCHOWAWCZYM

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa model nauczyciela i model absolwenta naszej szkoły. Model nauczyciela określa cechy stanowiące obiekt dążenia każdego członka Rady Pedagogicznej naszej szkoły. Są to:

- życzliwość i przyjazne nastawienie do ucznia,
- rzetelność i fachowość,
- cierpliwość i sprawiedliwość,
- podejście pełne empatii i zrozumienia dla indywidualnych cech uwzględniających zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów,
- konsekwencja
- doskonalenie warsztatu pracy,
- postawa pełna zaangażowania i odpowiedzialności za czynności wynikające z realizacji zadań szkoły.

Nadrzędnym celem oddziaływań wychowawczych jest wyposażenie absolwenta w takie cechy, aby był:

- wykształcony,
- kulturalny,
- tolerancyjny,

- światłym Europejczykiem,
- prawdziwym patriotą,
- przedsiębiorczy.

Przedstawiona tabela zawiera cele wychowawcze oraz działania na nie nakierowane:

Cel wychowawczy	Działania
<p>Wykształcony</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie przyswajać wiedzę, zna techniki uczenia się, • posiada teoretyczną wiedzę z zajęć edukacyjnych objętych programem nauczania, • zna wymagania egzaminacyjne wynikające z nowej formuły egzaminu maturalnego obowiązującego od roku 2023, • posiada zakres wiedzy umożliwiający spełnienie tych wymagań, • umie wykorzystać wiedzę teoretyczną w różnych sytuacjach praktycznych, • zna i stosuje wartości nadrzędne, uznaje: prawdę, dobro, uczciwość, odpowiedzialność, rozumie ich znaczenie w życiu osobistym i społecznym, • umie wypełniać dokumenty, wyszukuje i korzysta z różnych źródeł informacji np. biblioteki naukowe, Internet, • potrafi redagować pisma użytkowe (cv, list motywacyjny), • umie sprawnie posługiwać się mediami jako narzędziami pracy intelektualnej, • ma poczucie stylistycznego zróżnicowania polszczyzny i sprawnie się nią posługuje w różnych sytuacjach komunikacyjnych, sprawnie wypowiada się na różnorodne tematy, dba o wzbogacanie zasobu słownictwa, • potrafi dokonywać analizy zachowań własnych jak i innych ludzi dla uzyskania większej skuteczności w porozumiewaniu się, ma poczucie istnienia barier komunikacyjnych, potrafi pracować w grupie i stosować normy społeczne i zasady etyczne, • rozumie znaczenie „ciekawości poznawczej” we współczesnym świecie, dba o wszechstronny rozwój, podejmując przemyślane decyzje w zakresie odpowiedzialnego wyboru ścieżki rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • proces dydaktyczny, • proces wychowawczy sprzyja osiągnięciu przez ucznia dojrzałości i kształtowania postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno umożliwiających podejmowanie odpowiedzialnych decyzji życiowych, • uczestnictwo w spotkaniach z ludźmi nauki, politykami, działaczami samorządowymi, • udział w spektaklach, koncertach, zajęciach warsztatowych, • uczestnictwo w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, • preorientacja zawodowa ze szczególnym zwróceniem uwagi na świadomy wybór zawodu oraz prawne i socjalne aspekty bezrobocia, • w kontaktach interpersonalnych na godzinach wychowawczych (zdobywanie wiedzy i trening w tym zakresie), • współpraca z Bytomskim Centrum Kultury – udział w wykładach z historii sztuki (korelacja między przedmiotowa, np. język polski, historia, wiedza o sztuce), • współpraca z Muzeum Górnośląskim w Bytomiu – zwiedzanie tematycznych wystaw, • realizacja programu współpracy z Politechniką Śląską, • zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

zawodowego i osobistego,

- ma poczucie konieczności przewycięzania lenistwa myślowego, zdaje sobie sprawę ze swoich uzdolnień, potrafi je rozwijać,
- rozumie potrzebę zintegrowanej strategii umiejętności, której celem jest promowanie umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym uczeniu się dorosłych. Rozwijania swojej wiedzy i umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych. Uczeń jest przygotowywany do wyboru ścieżki zawodowej,
- jest przygotowany do wyboru ścieżki zawodowej.

Kultura osobista

- swoją postawą i zaangażowaniem stanowi wzorzec dla innych (zna zasady savoir-vivre'u i korzysta z nich w sytuacjach życiowych),
- potrafi dokonać samo prezentacji,
- potrafi opanować emocje, rozwiązywać sprawy sporne, łagodzi konflikty, troszczy się o kulturę słowa, poprzez stosowny ubiór okazuje szacunek dla osób i sytuacji (otoczenia),
- ma poczucie własnych umiejętności asertywnego zachowania się i reagowania na asertywność innych,
- rozumie potrzeby ludzi niepełnosprawnych, starszych.

Kultura fizyczna i ochrony zdrowia

- dąży do aktywności fizycznej w różnych okresach życia i stanach zdrowia,
- ma poczucie rangi, sprawności i wydolności fizycznej
- potrafi zrezygnować z nałogów w trosce o kondycję psychofizyczną,
- utrzymuje higienę zdrowia psychicznego,
- potrafi aktywnie organizować czas wolny, preferuje sport, rekreację, turystykę i inne formy aktywności fizycznej,
- docenia wartość ochrony życia, zna zasady udzielania pierwszej pomocy,
- dba o higienę i pielęgnację osobistą i otoczenia,
- ma poczucie konieczności profilaktyki zdrowotnej – dba o higienę pracy umysłowej (choroby cywilizacyjne : aids, cukrzyca, otyłość, miażdżyca, hałas, stresy, nałogi, sekty, przestępczość),
- promuje zdrowy styl życia, jest odpowiedzialny za zdrowie własne

- proces wychowawczy sprzyja osiągnięciu przez ucznia dojrzałości i kształtowania postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno umożliwiających podejmowanie odpowiedzialnych decyzji życiowych,
- uczestnictwo w spotkaniach z ludźmi nauki, politykami, działaczami samorządowymi,
- udział w pogadankach, apelach, konkursach, akcjach ogólnokrajowych, regionalnych, np. "Sprzątanie Ziemi",
- praca w kołach PCK, TPD, LOP,
- wspieranie rodziny, pomoc w kształtowaniu u uczniów otwartości na czynienie dobra,
- współpraca z organizacjami charytatywnymi, społecznymi np. "Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, z Bytomskim Ośrodkiem Edukacji, z SANEPIDEM, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,

- współpraca ze szkolną służbą zdrowia,
- proces dydaktyczny ze szczególnym uwzględnieniem treści kształcenia przedmiotów przyrodniczych, edukacji dla bezpieczeństwa i wychowania fizycznego,
- prelekcje organizowane przez pracowników Policji, Straży Pożarnej,
- pogadanki filmy edukacyjne, audycje, książki i czasopisma wykorzystywane na godzinach wychowawczych,
- uczestnictwo w Szkolnym Klubie Sportowym i zawodach organizowanych na terenie szkoły, miasta (współzawodnictwo grupowe i szkolne),
- na lekcjach wychowania fizycznego, rekreacji, kołach SKS, w trakcie gier i ćwiczeń terenowych, na zajęciach pozalekcyjnych, wycieczkach, rajdach, wyjazdach narciarskich,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych,

<p>i innych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna dostępne formy wsparcia i potrafi z nich korzystać w sytuacjach kryzysowych (pomoc psychologiczno-pedagogiczna, opieka społeczna, zdrowotna i prawna), • zna przepisy bezpieczeństwa obowiązujące w domu, w szkole, w miejscu publicznym, • potrafi odpowiednio zachować się w przypadku katastrof, <p>Ekologia</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega złożoności relacji między środowiskiem a działalnością gospodarczą w skali lokalnej i globalnej, • rozumie związki między człowiekiem, jego działalnością a środowiskiem, • w ramach postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne podejmuje racjonalne działania służące poprawie stanu środowiska w skali lokalnej, • podejmuje działania sprzyjające kształtowaniu środowiska sprzyjającemu zdrowiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc uczniom zgłaszającym potrzebę wsparcia, pomoc psychologiczno-pedagogiczna i inna specjalistyczna, • zastosowanie w kryteriach oceniania zachowania uczniów, zasad umożliwiających kształcenie pożądanych postaw i zachowań uczniów, • współpraca ze środowiskiem rodzinnym w zakresie eliminowania niepożądanych zachowań ucznia, • współpraca z rodzicami, opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, • kształtowanie systemu wartości poprzez rozmowy indywidualne i w trakcie zajęć grupowych podkreślające znaczenie zdrowia jako jednej z najważniejszych wartości w życiu, <ul style="list-style-type: none"> • proces dydaktyczny ze szczególnych uwzględnieniem zajęć z biologii, chemii
<p>Tolerancyjny i otwarty interpersonalnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę rodziny w kształtowaniu dojrzałości emocjonalnej, właściwych postaw prospołecznych • zna pojęcie tolerancji, umie zachować się w sposób odpowiedni wobec wszelkich odmienności, • przejawia postawę szacunku, akceptacji, zrozumienia, wyrozumiałości wobec ludzi różniących się rasą, wyznaniem, kondycją fizyczną i umysłową, poglądami, • potrafi być wrażliwy, uczynny, chętny do niesienia pomocy rówieśnikom z doświadczeniem migracyjnym. Jest zdolny do 	<ul style="list-style-type: none"> • proces dydaktyczny ze szczególnym uwzględnieniem zajęć z wychowania do życia w rodzinie, • proces dydaktyczny szczególnie tematyka godzin wychowawczych, • współpraca z organizacjami społecznymi i charytatywnymi, • spontaniczne reagowanie na przejawy nietolerancji wśród uczniów, • nauczyciel rozumie potrzeby ucznia z doświadczeniem migracyjnym, wspiera jego proces adaptacji do nowych warunków społeczno-kulturowych,

<p>głębokiego kontaktu z drugim człowiekiem, jest wolny od uprzedzeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie prezentować własne stanowisko, jednocześnie akceptując poglądy innych, • potrafi krytycznie ocenić treści publikowane w Internecie i mediach społecznościowych (uwrażliwienie i wyczulenie na różne formy stosowanej manipulacji), • potrafi konstruktywnie korzystać z Internetu, potrafi konstruktywnie korzystać z Internetu i zdobyć sztucznej inteligencji, • nie stosuje hejtu i cyberprzemocy, zna konsekwencje prawne wynikające z przemocy i agresji. 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrania i spotkania z rodzicami - rozmowy dotyczące przejawów nietolerancji, • kształtowanie u młodzieży krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie, mediach społecznościowych, • zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem i pedagogiem szkolnym, • rozwijanie i wspieranie działalności wolontaryjnej, • doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, • wzmacnianie kompetencji wychowawczych, interpersonalnych nauczycieli, wychowawców poprzez szkolenia organizowane dla rodziców, opiekunów, • wzmacnianie więzi ze społecznością lokalną, w tym ze szkołą poprzez wspólne wycieczki oraz współpracę z instytucjami lokalnymi BCK, • wzmacnianie przyjaznego klimatu w szkole oraz poczucia bezpieczeństwa społeczności szkolnej.
<p>Światły Europejczyk</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna źródła kultury śródziemnomorskiej (biblia, osiągnięcia antyku judajskiego, greko-rzymskiego) • umie posługiwać się językami zachodnioeuropejskimi, • orientuje się w bieżącym życiu politycznym, • jest przygotowany do odbioru dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, zna tradycję oraz współczesne kierunki artystyczne, • ma wewnętrzną potrzebę uczestniczenia w bieżącym życiu społeczno – politycznym i kulturalnym, • zna i respektuje prawa człowieka, • potrafi dobierać i łączyć w logiczne sekwencje informacje o zagrożeniach dla współczesnej cywilizacji związanych z nieracjonalnym korzystaniem z zasobów i zróżnicowanym poziomem życia w różnych regionach świata, • zna dysproporcje w poziomie życia w różnych regionach świata i ich przyczyny - uwarunkowania historyczne i polityczne, 	<ul style="list-style-type: none"> • proces dydaktyczny ze szczególnym uwzględnieniem treści kształcenia przedmiotów humanistycznych i artystycznych, • odczyty, prelekcje, spotkania z przedstawicielami terytorialnych struktur europejskich, • uczestnictwo w wystawach, pokazach ukazujących dorobek europejskiej kultury (muzea), • powiększanie księgozbioru w bibliotece szkolnej, • udział w konkursach, olimpiadach językowych, • udział samorządu szkolnego w organizacji imprez poszerzających świadomość europejską.

<p>współczesny ład ekonomiczny i jego związek z degradacją środowiska,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna działalność i symbole wybranych organizacji międzynarodowych. 	
<p>Gorący patriota</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna źródła własnej tożsamości narodowej, • ma poczucie przynależności do społeczności lokalnej (grupy etnicznej), narodu, państwa, • rozwija i umacnia tradycje regionalne i narodowe, • zna i akceptuje podstawowe wartości obywatelskie i moralne, • umie nazwać tradycje narodowe, zna dorobek kultury rodzimej, • orientuje się w bieżącym życiu polityczno-społecznym i kulturalnym państwa, • szanuje symbole narodowe i religijne, miejsca pamięci narodowej, czci święta narodowe, państwowe, regionalne, szkolne, • identyfikuje się z kulturą własnego regionu, narodu, • popiera inicjatywy lokalne, uczestniczy w życiu samorządowym, • rozwija samodzielność i przedsiębiorczość dla dobra Narodu i Ojczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> • proces dydaktyczny realizujący ścieżkę edukacji patriotycznej ze szczególnym uwzględnieniem treści kształcenia przedmiotów humanistycznych, artystycznych i geografii (regionalizm w nauczaniu), • prelekcje, spotkania z działaczami samorządowymi, • akademie, apele związane z obchodami rocznic narodowych, świąt państwowych, • przestrzeganie Ceremoniału Szkoły, Pasowanie na Żeromszczaka, Dni Patrona Szkoły, • pogadanki, dyskusje na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy dotyczące np. symboliki narodowej, regionalnej, szkolnej; preferowanych w państwie demokratycznym wartości moralnych i obywatelskich, • spotkania klasowe i ogólnoszkolne związane z tradycyjnymi świętami np. wigilia, mikołajki, andrzejki, Dzień Dziecka, Dzień Wiosny, Dzień Matki, • zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły ze zwróceniem uwagi na obowiązki obywatelskie ucznia, • wspieranie inicjatyw uczniów służących rozwojowi samorządności szkolnej i środowiskowej, • udział w konkursach wiedzy o historii miasta i regionu, • udział samorządu szkolnego w organizacji obchodów świąt państwowych,
<p>Przedsiębiorczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe zasady pracy w zespole, umie prowadzić negocjacje, • dokonuje wyboru ambitnych celów zawodowych oraz osobistych, potrafi przedstawić przemyślaną ścieżkę ich realizacji, • potrafi przedstawić realistyczną ocenę środków i potrzeb, orientuje się w możliwościach samorealizacji oferowanych w wybranym 	<ul style="list-style-type: none"> • proces dydaktyczny z uwzględnieniem treści kształcenia na zajęciach podstaw przedsiębiorczości, historii, geografii, godzinach wychowawczych, • współpraca z menadżerami, przedstawicielami pracodawców, • warsztaty prowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego, • udział w konkursach, seminariach, • współorganizowanie przez samorząd szkolny imprez szkolnych

- przez siebie środowisku,
- posiada umiejętność skutecznego komunikowania się,
 - jest przygotowany do aktywnego poszukiwania pracy i świadomego jej wyboru,
 - posiada umiejętności cyfrowe, zna i uwzględnia zasady bezpiecznego poruszania się w sieci,
 - dokonuje krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, szczególności opartych na sztucznej inteligencji,
 - zna podstawowe zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w różnych formach,
 - potrafi przygotować dokumenty do założenia i prowadzenia przedsiębiorstwa, zna procedury w celu podjęcia działalności gospodarczej przez osobę fizyczną,
 - potrafi przygotować podstawowe dokumenty niezbędne w ubieganiu się o pracę,
 - zna podstawowe przepisy prawa dotyczące zatrudniania, zna prawa i obowiązki pracowników, pracodawców,
 - umie wskazać korzyści i zagrożenia wynikające ze współpracy międzynarodowej, w tym integrację z Unią Europejską,

(np. dni otwarte).

IV. CELE I ZADANIA SZKOŁY W OBSZARZE PROFILAKTYKI.

Meta – cel:

Promowanie zdrowego stylu życia, ochrona uczniów przed zagrożeniami.
Tworzenie szkoły przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom.

Cele główne i szczegółowe programu wynikają z arkusza diagnostycznego szkolnych czynników ryzyka i czynników chroniących dzięki którym uzyskane informacje stanowią narzędzie wskazujące obszary istotne z punktu widzenia działań profilaktycznych i wychowawczych szkoły. Problemy zawarte w arkuszu wypełniane i aktualizowane są w miarę potrzeb przez wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego, psychologa.

Cele główne programu:

- Wykształcenie umiejętności i zachowań promujących zdrowy styl życia,
- Wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia mającym na celu ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych (tzw. profilaktyka uniwersalna),
- Wspieranie uczniów którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne należą do grupy podwyższonego ryzyka zachowań ryzykownych (tzw. profilaktyka selektywna),
- Wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków i substancji psychoaktywnych lub innych zachowań ryzykownych,
- Wspieranie rodziców w procesie wychowania dzieci oraz wspomaganie wychowawczej roli rodziny,
- Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej,
- Ochrona młodzieży przed zdrowotnymi i społecznymi skutkami nikotynizmu,
- Pokazanie uczniom perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych bez używania alkoholu,
- Zapobieganie problemom związanym z uzależnieniem młodzieży od narkotyków i dopalaczy,
- Przeciwdziałanie zachowaniom autoagresywnym i suicydalnym
- Rozwijanie tolerancji na odmienność innych,
- Przeciwdziałanie kradzieżom na terenie szkoły,
- Poprawa frekwencji szkolnej,
- Zapobieganie przedwczesnej inicjacji seksualnej,
- Zwiększenie umiejętności młodzieży w radzeniu sobie ze stresem,
- Dbłość o diagnozę potrzeb rozwojowych młodzieży,
- Dbłość o czystość i piękno języka polskiego.

Cele szczegółowe programu:

- Przekazywanie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy,
- Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności empatycznych, współpracy, komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów,
- Kształcenie umiejętności intrapsychicznych, a w szczególności samoświadomości, samooceny i samodyscypliny,
- Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów, obejmujących m. in. zdolność do wybierania pozytywnych a nie negatywnych stylów życia,
- Rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę, do której jednostka przynależy (rodzina, klasa, lokalna społeczność, ogół społeczeństwa),
- Rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności obejmującej m. in. styl życia, postawy wobec odurzania się środkami uzależniającymi, wobec przemocy, przestępczości itd.,
- Wpływanie na rozwój środowiska rodzinnego i szkolnego, które podnosiłoby jakość życia wszystkich jego członków,
- Umożliwianie wczesnego rozpoznawania i diagnozowania zagrożeń oraz rozwijania strategii przeciwdziałania, bazujących na znajomości przyczyn szkodliwych uwarunkowań,
- Budowanie konsekwentnej polityki szkolnej wobec uczniów palących papierosy,
- Uświadomienie młodzieży szkodliwości palenia tytoniu oraz narażania osób niepalących na tzw. palenie bierne, równie niebezpieczne jak palenie czynne,
- Uczenie młodzieży podejmowania racjonalnych decyzji związanych z alkoholem, uczenie umiejętności radzenia sobie z naciskami płynącymi ze strony grupy rówieśniczej i reklamy,

- Przekazywanie wiedzy dotyczącej możliwości pomocy osobom wykazującym skłonność do autoagresji lub zachowań suicydalnych,
- Uwrażliwienie wychowawców i młodzieży na ryzyka jakie niosą ze sobą zachowania autoagresywne,
- Dostarczenie rodzicom wskazówek pomocnych w zapobieganiu picciu alkoholu przez ich dzieci, zainicjowanie działalności profilaktycznych, które każdy rodzic może podjąć we własnym domu,
- Dostarczenie uczniom wiedzy na temat uszkodzeń zdrowia psychicznego i fizycznego spowodowanych spożywaniem narkotyków i dopalaczy,
- Zwiększenie oddziaływań w zakresie poszerzania wiedzy nauczycieli i rodziców, dotyczącej problematyki związanej z używaniem narkotyków i innych środków odurzających,
- Przekazywanie uczniom wiedzy na temat uzależnień behawioralnych, szczególnie w kontekście cyberprzemocy,
- Informacje uczniów oraz rodziców o konsekwencjach formalno-prawnych związanych z zastraszaniem, prześladowaniem lub nękaniami innych uczniów,
- Kształtowanie u uczniów postawy mądrej akceptacji i wyrozumiałości dla odmiennych zachowań innych ludzi,
- Dostarczanie nauczycielom, wychowawcom metod, narzędzi i procedur oraz wykształcenie umiejętności pozwalających na samodzielne przeciwdziałanie agresji wśród młodzieży,
- Kształtowanie postaw szacunku do mienia własnego, cudzego i społecznego,
- Dostarczenie uczniom informacji o konsekwencjach moralnych i odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia,
- Zapobieganie obniżonej frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych,
- Zapobieganie niepowodzeniom uczniów w nauce i organizowanie pomocy wyrównawczej,
- Stworzenie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole, zapobiegającego powstawaniu u uczniów postaw lękowych, które są główną przyczyną wagarów,
- Kształtowanie prawidłowego stosunku młodzieży do wartości i norm związanych z rozwojem seksualnym,
- Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji seksualnej,
- Ukierunkowanie uwagi młodzieży na pozytywne i negatywne skutki stresu oraz ich wpływ na zdrowie, samopoczucie i sprawność psychospołeczną,
- Kształtowanie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukcji napięcia emocjonalnego,
- Reagowanie na przejawy autoagresji poprzez dokonywanie stosownej diagnozy sytuacji i wskazywanie możliwych rozwiązań,
- Zachęcanie młodzieży do stosowania w mowie i piśmie pięknej polszczyzny,
- Dostarczanie uczniom przykładów pięknej mowy z literatury, filmu, telewizji, prasy i życia szkolnego.

ZADANIA PROGRAMU UKIERUNKOWANE SĄ NA:

- Promowanie rozwoju jednostek w kierunku realizowania ich potencjalnych możliwości – tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi;
- Promowanie zdrowego stylu życia;
- Przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i szkolne, przemoc, izolacja społeczna, nikotynizm, alkoholizm, narkomania, przestępczość, agresja, autoagresja, prowadzenie niezdrowego stylu życia, trudności finansowe, niewłaściwe warunki mieszkaniowe itp.;
- Włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie swojego życia domowego, szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających);

Umożliwienie młodzieży kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności, czemu winno towarzyszyć przekonanie młodzieży, że nie jest ona odpowiedzialna za problemy, jakie przeżywają inni ludzie, ale jest zobowiązana do pomagania im.

W zakresie wiedzy dąży się do tego, aby wyposażyć młodego człowieka w:

- Informacje dotyczące sposobów skutecznego i konstruktywnego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z problemów osobistych, jak i interakcji rówieśniczych;
- Wiedzę o specyfice i chemicznej naturze poszczególnych środków odurzających;

- Wiedzę o istocie wpływów środków odurzających na fizjologię układów: krążenia, oddechowego, nerwowego i rozrodczego;
- Wiedzę o wpływie środków odurzających na sprawność koordynacji psychoruchowej, co jest szczególnie ważne przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych oraz uprawianiu sportu;
- Informacje o społecznych i prawnych kosztach uzależnień;
- Informacje o kosztach i ryzykach związanych z zachowaniami autoagresywnymi
- Informacje prawne dotyczące odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia;
- Wiedzę o istocie działania i wpływu środków społecznego przekazu na zachowanie człowieka (zwłaszcza dzieci i młodzieży).
- Wiedzę na temat zagrożeń wynikających z zachowań autoagresywnych oraz na temat mechanizmów prowokujących agresję i autoagresję

Przedstawiona tabela zawiera dokładne cele i zadania szkoły w obszarze profilaktyki oraz działania na nie nakierowane:

1. MODEL INFORMACYJNY.

Zadania	Działania
1. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem Szkoły, Systemem Oceniania, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, - Godziny wychowawcze dotyczące praw i obowiązków uczniów,
2. Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy środków uzależniających, - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy psychicznych, ekonomicznych i społecznych skutków uzależnień, - Organizowanie spotkań z osobami zajmującymi się zawodowo profilaktyką, - Spotkania z pracownikami PPP, Policji, Sądu Rodzinnego, Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom itp., - Programy profilaktyczne dotyczące uzależnień – W poszukiwaniu drogi wolnej od uzależnień.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, lekcje biologii, których tematyka dotyczy okresu dojrzewania, - Spotkania z lekarzami i pielęgniarką szkolną, - Grupowe i indywidualne zajęcia profilaktyczne prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego, - Dyskusje po obejrzeniu filmów na godzinach wychowawczych, - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zasad właściwego odżywiania (anoreksja, bulimia), - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy higieny pracy umysłowej, - Godziny wychowawcze na temat technik uczenia się.
4. Diagnozowanie potrzeb bytowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami lub opiekunami, mające na celu rozpoznawanie sytuacji materialnej uczniów.
5. Diagnoza zachowań – rozpoznawanie sytuacji ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> - Nauczyciele i wychowawca prowadzą obserwacje uczniów, - Wychowawcy, pedagog szkolny, pedagogzy specjaliści, psycholog rozpoznają sytuację rodzinną

	<p>młodzieży,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pedagodzy i psycholog prowadzą rozmowy z uczniami, rodzicami lub opiekunami i wychowawcami, - Wywiadówki profilaktyczne dla rodziców. Poszerzanie wiedzy rodziców lub opiekunów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozpoznawanie wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych a także używania suplementów diety, leków używanych w celach innych niż medycznych.
6. Informowanie nauczycieli o ofercie specjalistycznej dla uczniów oraz dostarczenie wiedzy na temat skutecznych metod prowadzenia działań profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenie Rady Pedagogicznej przeprowadzone przez psychologa na temat procedur interwencji i sposobów działania w przypadkach dostrzeżenia u uczniów zachowań ryzykownych. - Udostępnienie materiałów edukacyjnych przez zespół wychowawczy wszystkim osobom potrzebującym takiej wiedzy, tj. wychowawcom, rodzicom, opiekunom, uczniom.

2. MODEL EDUKACYJNY.

Działania zorientowane na osobę i wspieranie jej rozwoju.

Zadania	Działania
1. Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia integracyjno-adaptacyjne dla uczniów klas I, - Tworzenie okazji do wzajemnego poznania się poprzez imprezy klasowe (wycieczki, noc filmową, wigilie klasowe itp.), - Ustalenie z klasą kontraktu, który uwzględni zasady obowiązujące obie strony: uczeń – nauczyciel, - Ankiety adaptacyjne dla uczniów klas przeprowadzone przez wychowawców, których wyniki pozwolą na bliższe poznanie uczniów i ich zainteresowań, - Kształtowanie kreatywnego, krytycznego i innowacyjnego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych poprzez pogadanki na godzinach wychowawczych oraz w czasie realizacji programów nauczania prowadząc metody aktywne.
2. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym.	<ul style="list-style-type: none"> - Promowanie pomocy koleżeńskiej w nauce, - Indywidualna pomoc i opieka nad uczniami posiadającymi opinię z PPP, - Godziny wychowawcze dotyczące asertywności i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, - Indywidualne rozmowy pedagoga i psychologa z uczniami, mające na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego, powstałego na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów z rodzicami lub rówieśnikami.
3. Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.	<p>Zajęcia z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszanowania odmienności, - komunikacji werbalnej i pozawerbalnej, - kreatywnej współpracy.
4. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, lekcje biologii i chemii, których tematyka dotyczy uzależnień, - Zajęcia z wychowawcą dotyczące zasad i reguł zakazu spożywania alkoholu na terenie szkoły, na wycieczkach oraz imprezach organizowanych przez szkołę, konsekwencji wynikających z ich nie przestrzegania,

	<ul style="list-style-type: none"> - Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej, - Gazetki ścienne, - Ulotki, - Wywiady profilaktyczne dla rodziców. Poszerzanie wiedzy rodziców lub opiekunów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozpoznawanie wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych a także suplementów diet, leków używanych w celach innych niż medyczne.
5. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców.	- Szkolenia Rady Pedagogicznej zgodnie z harmonogramem.

3. DZIAŁANIA ZORIENTOWANE NA WŁAŚCIWY WYBÓR.

Zadania	Działania
1. Nazywanie emocji oraz kształtowanie asertywnych postaw.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka nazywania emocji i radzenia sobie z emocjami. Kształtowanie postawy asertywności. - Realizacja na godzinach wychowawczych tematów dotyczących systemu wartości i kształtowania charakteru.
2. Zapoznanie z zasadami skutecznej komunikacji.	- Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
3. Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka dotycząca samooceny i poczucia własnej wartości, - Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, naukowych, sportowych itp.) poprzez pochwały i nagrody, - Wdrażanie uczniów do systematycznej pracy nad sobą i samowychowania.
4. Profilaktyka chorób XXI wieku.	<ul style="list-style-type: none"> - Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na godzinach wychowawczych, lekcjach biologii, wychowania fizycznego, - Gazetki ścienne i ulotki, - Udział w ogólnopolskich akcjach prozdrowotnych.

4. KSZTAŁTOWANIE DOJRZALEJ POSTAWY WOBEC ŻYCIA.

Zadania	Działania
1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych za podejmowane decyzje i zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy właściwych wyborów, - Działalność uczniów w organizacjach uczniowskich,

	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy hierarchii wartości i ideałów, - Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych i literaturze, filmie, sztuce teatralnej itp.
2. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z pracownikami Policji, - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy obowiązków ucznia i odpowiedzialności za ich lekceważenie.
3. Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień, - Projekcja filmów, których tematyka dotyczy uzależnień, dyskusje na godzinach wychowawczych, - Realizacja programów profilaktycznych: „ARS-czyli jak dbać o miłość”, i „W poszukiwaniu drogi wolnej od uzależnień”.
4. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu.	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z doradcą zawodowym, - Udział młodzieży w akcjach „Dni otwarte”, - Udostępnianie uczniom materiałów informacyjnych przysłanych przez wyższe uczelnie, - Udział młodzieży z klas maturalnych w próbnym egzaminie dojrzałości, - Spotkania uczniów klas maturalnych z przedstawicielami wyższych uczelni.
5. Zapobieganie aktom agresji i autoagresji.	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia z psychologiem, - Profilaktyczne zajęcia z wychowawcą, - Wspieranie budowania i działania uczniowskich sieci społecznych.

5. PRZYGOTOWANIE DO PEŁNIENIA NOWYCH RÓL SPOŁECZNYCH.

Zadania	Działania
1. Przygotowanie do zdawania egzaminu dojrzałości.	Przekazanie uczniom klas maturalnych informacji dotyczących egzaminu dojrzałości, <ul style="list-style-type: none"> - Wypełnianie deklaracji maturalnych, - Spotkania z absolwentami, studentami, - Udział młodzieży w Dniach Otwartych organizowanych przez wyższe uczelnie, - Współpraca z PPP (w miarę potrzeb) w zakresie indywidualnej pomocy w wyborze studiów, - Udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie wyższym, - Udział w próbnej maturze.
2. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za innych i społecznej użyteczności.	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc koleżeńska w nauce, - Działalność społeczna na rzecz szkoły i środowiska lokalnego, - Propagowanie i praca młodzieży w wolontariacie.

6. DZIAŁANIA ALTERNATYWNE.

Zadania	Działania
1. Praca w organizacjach działających w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - Działalność Samorządu Uczniowskiego, - Działalność kół: PCK, Szkolnego Oddziału Ratunkowego.

2. Zajęcia sportowe.	- Udział młodzieży w sekcjach sportowych.
3. Zajęcia pozalekcyjne.	- Koła przedmiotowe, - Koła zainteresowań, - Grupa teatralna.
4. Organizacja imprez grupowych.	- Wycieczki klasowe, - Wyjścia na spektakle filmowe, - Wyjazdy do teatru.
5. Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów sportowych.	- Udział uczniów w konkursach wiedzy, - Udział w olimpiadach przedmiotowych, - Udział młodzieży w zawodach sportowych.

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW.

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i społecznych, rozwijane są umiejętności pozwalające na kształtowanie się poczucia własnej kompetencji. Tempo oraz sposoby osiągania celów rozwojowych zależą zarówno od samego nastolatka jak i od osób, z którymi się kontaktuje. Okres dojrzewania nie jest biernym oczekiwaniem na dorosłość i dojrzałość. Wręcz przeciwnie – w tej fazie życia ludzie są bardzo aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń, a tym samym stają się innymi ludźmi o nowych prawach i obowiązkach, mającymi nowe potrzeby, oczekiwania, wypełniającymi nowe zadania. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają znaczące osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i nauczyciele.

Organizowana w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w szkole i placówce polega zatem na rozpoznawaniu i dążeniu do zaspokojenia indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia, stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa ucznia w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym.

DIAGNOZA PROBLEMÓW – POTRZEBY UCZNIÓW.

PROBLEMY MŁODZIEŻY	POTRZEBY WYNIKAJĄCE Z PROBLEMÓW
1. Problemy rozwojowe okresu dojrzewania: <ul style="list-style-type: none"> - biologiczne, np. zmiany w wyglądzie, - społeczno-komunikacyjne, np. trudności w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, nieporozumienia w domu, - emocjonalne, np. „huśtawka” uczuć, wzmożone 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba samoakceptacji, - potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby, - potrzeba rzetelnej informacji na temat dojrzewania, - potrzeba informacji na temat odpowiedzialności karnej dotyczącej nieletnich i młodocianych, - potrzeba autonomii i samodzielności,

<p>napięcie seksualne,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawne, np. brak odpowiedzialności za swoje postępowanie, - wartościujące, np. napięcia wynikające z podważania autorytety dorosłych, poszukiwaniem własnego „ja” 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba sukcesu w nauce, - potrzeba czytelnych i klarownych wymagań i oczekiwań rodziców i nauczycieli, - potrzeba konstruktywnych wzorców w rodzinie, szkole i mediach.
<p>2. Problemy zdrowotne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwe odżywianie, - choroby somatyczne, np.: alergie, otyłość i inne, - wczesna inicjacja seksualna, - nerwice, choroby psychiczne, - nikotynizm, alkoholizm, narkomania, lekomania, uzależnienie od dopalaczy. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba dobrych wzorców w rodzinie, szkole i mediach, - potrzeba uświadamiania konieczności leczenia, - potrzeba asertywności i rzetelnej wiedzy na temat skutków przedwczesnej inicjacji seksualnej, - potrzeba miłości i akceptacji, - potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach i eliminowanie mitów związanych z uzależnieniem, - potrzeba szczęścia i zadowolenia, - potrzeba zabawy i odpoczynku, - potrzeba zachowań asertywnych.
<p>3. Problemy intrapsychiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak umiejętności nawiązywania kontaktów, - trudności w kontaktach z rówieśnikami, - różne formy agresji w tym zachowania autoagresywne i suicydalne - skłonność do przeżywania stanów lękowych, wahań nastroju, uczucia przygnębienia, - niska odporność na stresy, - problemy adaptacyjne w nowym środowisku, - uzależnienia od substancji psychoaktywnych, alkoholu narkotyków i dopalaczy. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba kontaktu z rówieśnikami, - potrzeba akceptacji w grupie rówieśniczej, - potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości, - potrzeba umiejętności wyrażania swoich uczuć i przestrzeni do ich wyrażania, - potrzeba satysfakcji, miłości oraz radości w życiu, - potrzeba radzenia sobie w trudnych sytuacjach, - potrzeba akceptacji, - potrzeba wiedzy na temat zagrożeń wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych.
<p>4. Problemy środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptacyjno–integracyjne w nowym środowisku szkolnym, - niedostatek ekonomiczny, - rodziny zagrożone patologią, uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba bezpieczeństwa i akceptacji, - potrzeba sukcesów w nauce, - potrzeba satysfakcji i zadowolenia z życia.

VI. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

1. OBOWIĄZKI DYREKTORA:

- Zakłada, że w jego szkole profilaktyka musi być spójna z funkcją wychowania,
- Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole,
- Zachęca młodzież do udziału w działaniach wychowawczych i profilaktycznych,
- Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnego programu: wychowawczego-profilaktycznego,
- Realizuje działania profilaktyczne w swojej szkole,
- Koordynuje i monitoruje przebieg realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.
- Podejmuje działania zmierzające do poprawy jakości udzielnej w szkole pomocy psychologiczno–pedagogicznej.

2. OBOWIĄZKI PEDAGOGA I PSYCHOLOGA SZKOLNEGO:

- Diagnozuje problemy wychowawcze szkoły,
- Wspiera wychowawców i pozostałych pracowników szkoły w realizacji zadań profilaktyczno–wychowawczych,
- Propaguje treści, programy profilaktyczne i wychowawcze,
- Pełni indywidualną opiekę pedagogiczną nad uczniami potrzebującymi takiej opieki,
- Wspiera dyrektora szkoły w organizowaniu działań profilaktycznych i wychowawczych,
- Bierze udział w wewnątrzszkolnym doskonaleniu (szkoleniowe posiedzenia Rady Pedagogicznej),
- Odpowiada za pomoc i wsparcie rodziców w pojawiających się trudnościach wychowawczych,
- Systematycznie doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki,
- W miarę potrzeb współpracuje z instytucjami takimi jak: PPP, Komenda Powiatowa Policji, SANEPiD, MOPS, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom itp.

3. OBOWIĄZKI NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW:

- Promują zdrowy styl życia i wartościowe formy spędzania wolnego czasu,
- Utrzymują osobowe relacje z uczniami poprzez indywidualne rozmowy i konsultacje,
- Współpracują z pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- Konstruktywnie współpracują z gronem pedagogicznym oraz z pozostałymi pracownikami szkoły,
- Doskonają się osobowościowo,
- Dostrzegają indywidualność ucznia, indywidualizują oddziaływania,
- Mają pozytywne relacje z rodzicami, potrafią pozyskać rodziców do współpracy,
- Realizują program wychowawczo-profilaktyczny,
- Doskonają się zawodowo.
- Dążą do rozpoznawania mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w środowisku szkolnym

4. OBOWIĄZKI RODZICÓW:

- Mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka,

- Aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczno-wychowawcze i opiekuńcze,
- Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im,
- Stanowią wzór osobowy dla dziecka,
- Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

VII. ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI DRUGORZĘDOWEJ.

Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup uczniów o wysokim ryzyku dysfunkcyjności, u których występują liczne lub poważne problemy osobiste, rodzinne, szkolne, a działania informacyjne i edukacyjne już nie wystarczają. Niezbędna staje się głębsza interwencja poprzedzona specjalistyczną diagnozą pozwalającą określić stopień zagrożenia oraz charakter, głębokość problemów psychologicznych, rodzinnych czy szkolnych.

Celem tej profilaktyki jest umożliwienie młodzieży wycofania się z ryzykownych zachowań.

Do grupy „wysokiego ryzyka” zaliczamy osoby, które:

- a) Żyją w złych warunkach ekonomicznych,
- b) Wychowywane są w rodzinach dysfunkcyjnych,
- c) Doświadczyły przemocy fizycznej lub psychicznej,
- d) Doświadczyły przez dłuższy czas bólu fizycznego (choroby, urazy),
- e) Osoby, u których pojawiły się w zachowaniu następujące symptomy:
 - defekty w zakresie możliwości intelektualnych,
 - defekty w zakresie zdrowia somatycznego,
 - dysfunkcyjność w zakresie psychicznym,
 - zachowania agresywne, posługiwanie się wulgaryzmami,
 - wagary,
 - ucieczki z domu,
 - podejmowały próby samobójcze,
 - utrzymują kontakty z rówieśnikami odurzającymi się lub z grupami, w których normą są zachowania dysfunkcyjne,
 - mają za sobą próby ze środkami odurzającymi,
 - podjęły zbyt wcześnie inicjację seksualną.

W ramach wczesnej interwencji bezpośrednie działania prowadzi:

- α) pedagog szkolny, psycholog (indywidualne rozmowy, współpraca z rodziną i z wychowawcą klasy, kierowane do specjalistycznych poradni),
- β) grupa rówieśnicza (pomoc w nauce, wsparcie itp.),
- χ) profesjonaliści (pracownicy instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny):
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej
 - Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
 - Inne specjalistyczne poradnie i ośrodki z terenu śląska.

VIII. FORMY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW MŁODZIEŻY.

Szkoła współpracuje z rodzicami w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych.

Zbiorowe formy współpracy:

- Spotkania, tzw. wywiadówki (dotyczą przekazania informacji o osiągnięciach uczniów w nauce i zachowaniu),
- Spotkania poświęcone pedagogizacji rodziców (dotyczące problemów wychowania i profilaktyki),
- Spotkania rodziców z dyrektorem szkoły.

Indywidualne formy współpracy (stanowią uzupełnienie i wzbogacają kontakty zbiorowe):

- Konsultacje rodziców z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu, pedagogiem, dyrektorem,
- Korespondencje (za pomocą e-dziennika, listów i pism informujących),
- Rozmowy telefoniczne.

W programie uwzględniono wnioski wynikające z diagnozy.